

פרוטוקול מס' 17

מישיבת ועדת הכנסת
מיום ב' י' באדר א' תשל"ל - 16.2.70 בשעה 15.30

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:

י . שרעבי-ישעיהו - היו"ר
ס . אביזוהר - במקום ח"כ הראל
א . אנקוריון
ד . ארזי
ס . ביבי
ס . זר
א . זילברברג
י . נחושטן
ס . נסים
א . עופר
א . רזיאל-נאור

מוזמני:

ח . ליאור - מזכיר הכנסת

מזכירת הוועדה: ס . ברפי

רשמה: נ . רינגלר

סדר-היום: א . שחרור חוק התקציב לשנת 1970/71 מחובת
ההנחה של יומיים על שולחן הכנסת.

היו"ר י. ישעיהו:

אני פותח את הישיבה.

א. שחרור חוק התקציב לשנת 1970/71 מחובת ההנחה של יומיים על שולחן הכנסת

נתכנסנו כדי לדון ולהחליט על שחרור חוק התקציב המונח היום על שולחן הכנסת מחובת ההנחה של 48 שעות, בהתאם לסעיף 87 (ג) של תקנון הכנסת האומר: "הדיון בהצעת החוק לא ייערך אלא לאחר שהצעת החוק היתה מונחת על שולחן הכנסת לפחות יומיים, אם ועדת הכנסת לא החליטה, לבקשת הממשלה, להקדים את הדיון".

הממשלה ביקשה את ועדת הכנסת להחליט על שחרור הצעת חוק התקציב מחובת ההנחה של 48 שעות על שולחן הכנסת. שר האוצר לא יוכל לפתוח בדיון היום ללא החלטת ועדת הכנסת. היום תקיימם רק הרצאתו של שר האוצר על הצעת התקציב.

א. רזיאל-נאור:

היה רצוי שיושב-ראש הוועדה יסביר את מקור הנוהג הזה: מדוע נזקקים להחלטה לשחרר מחובת ההנחה של 48 שעות. לכאורה, אם יתקיים הדיון בעוד שבוע, מדוע לא יהיה התקציב מונח 48 שעות על שולחן הכנסת? - אני חושבת שהסיבה העיקרית היא זו ששר האוצר אינו יכול להתחיל את הדיון אם התקציב אינו מונח על השולחן 48 שעות, אך אם התקציב יונח על השולחן יומיים לפני הדיון יצא שהציבור יעיין בהצעת התקציב לפני שהכנסת אישרה זאת.

היו"ר י. ישעיהו:

יש יחס מיוחד לענין הנחת התקציב על שולחן הכנסת. דבריה של חברת-הכנסת אחרות פרט להצעת התקציב, אך לפעמים נזקקת הוועדה לשחרר גם הצעות חוק

מ. נסים:

הדיון הזה הוא בעל חשיבות גדולה ולכן אין מנוס שכך יהיה הנוהג מדי שנה בשנה. השנה נפרצו במידה רבה הסכרים. מעולם לא קרה שכבר פורסמו המספרים המדוייקים של התקציב בעיתונות ופורסמו דברים נוספים שאינני יודע אם היה ראוי לפרסמם. אחד השרים הביע זעמו על המעשה הנפסד הזה. אני מציע שהדבר ייבחן לגבי השנים הבאות.

היו"ר י. ישעיהו:

השאלה היא אם נושא זה שייך לוועדת הכנסת ואם הוא בתחום סמכותה של הוועדה. אני חושב שענין סודיות התקציב הוא עניינה של הממשלה ולא של ועדת הכנסת. היו שנים נוספות בהם צודע התקציב ברבים בטרם הונח על שולחן הכנסת והשנה התפרסמו בציבור אף קהיטלים, ההצעות והמחירים. נושא זה שייך לתחום אחריותה, ותדמיתה של הממשלה.

א. מנסוריון:

לדעתי ויכוח זה מיותר. בדרך כלל מונחת הצעת חוק של הממשלה לפחות יומיים על שולחן הכנסת כדי שהכנסת תוכל לעיין בחוק, אך אין הדבר נוגע לענין התקציב בשעה שיודעים אנו כי בקשת הממשלה מיועדת רק להרצאתו של שר האוצר.

מ. אביזוהר:

רצוני מצד אחד לחזק את ההצעה ומצד אחר לסייג אותה. לחזק - אם הבקשה חוזרת מדי שנה מן הראוי היה להוסיף תיקון בתקנון הכנסת שההצעה לא חלה על הרצאת שר האוצר; לסייג - שלא בחליט על הקדמת הדיון, פרט להרצאת שר האוצר, כי לאחר דברי שר האוצר עולה לנאום נציג האופוזיציה ועליו להתכונן על נאומו.

היו"ר י. ישעיהו:

אמרתם בשבוע שעבר שכאשר לא נהיה דחוקים כל כך בזמן נעלה על סדר-היום של הוועדה את ענין סדרי הדיון בתקציב מחדש לאור הנסיון שצברנו בשנים הקודמות ולאור הנסיבות בכנסת השביעית. יש לי הרגורים שונים לגבי כל סדרי הדיון בתקציב. בין שאר ההצעות נעלה לדיון גם את הצעת חבר-הכנסת אביזוהר. ההפרדה בין הרצאת שר האוצר לבין נאום חבר האופוזיציה היא הגיונית, כי על חבר-הכנסת להתכונן על דברי השר ולשם כך דרוש לו מירווח זמן של שבוע או שבועיים. אנו נדון בנושא זה בכללותו.

א. רזיאל-נאור:

אני מקבלת את הצעת יושב-ראש הוועדה שנחזר לדון בכל המסכת של סדרי הדיון בתקציב מחדש, אך אני מוצאת חובה להעיר על דברי חבר-הכנסת אביזוהר: לדעתי לא צריך שהתקנון יקבע משהו שמכוחו מתבטלת הבקשה המופנית מדי שנה בשנה מטעם הממשלה לוועדת הכנסת לשחרר את התקציב מחובת ההנחה של יומיים על שולחן הכנסת. החובה הזאת היא חובה חשובה מאוד ולמען הדמוקרטיה צריכים אנו להיות מעוניינים שהממשלה תבקש מהכנסת שחרור ושהעניין לא יהיה אוטומטי, אף על פי שידוע מראש שהכנסת תאשר את ההצעה. החובה המוטלת על הממשלה לבקש שחרור הצעת החוק מחובת ההנחה של יומיים על שולחן הכנסת שקולה בעיני יותר מעצם ההישג מכך. דוקא משום זכויותיו של הפרלמנט ומשום זכויותיה של האופוזיציה חייבת להיות בתוקפה החובה המוטלת על הממשלה לבקש מוועדת הכנסת את שחרור הצעת החוק.

היו"ר י. ישעיהו:

יש הצעות חוק נוספות שהממשלה מבקשת לשחררן מחובת ההנחה של יומיים על שולחן הכנסת ועל חובה זו אל לכנסת לוותר; אך בענין התקציב - ייתכן. אנו עוד נחשוב על כך. בהנחת התקציב צריך שיהיה משהו מגוהם ההפתעה השלמה.

הנחלט:

בהתאם לסעיף 87(ג) של תקנון הכנסת לשחרר את חוק התקציב לשנת 1970/71 מחובת ההנחה על שולחן הכנסת - יומיים לפני הקריאה הראשונה.

הישיבה ננעלה בשעה 15.55.